

UREDBA (EU) 2023/1525 EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA
od 20. srpnja 2023.
o podupiranju proizvodnje streljiva (ASAP)

EUROPSKI PARLAMENT I VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije, a posebno njegov članak 114. i članak 173. stavak 3.,

uzimajući u obzir prijedlog Europske komisije,

nakon prosljeđivanja nacrtu zakonodavnog akta nacionalnim parlamentima,

uzimajući u obzir mišljenje Europskoga gospodarskog i socijalnog odbora ⁽¹⁾,

u skladu s redovnim zakonodavnim postupkom ⁽²⁾,

budući da:

- (1) Agresivni rat Rusije protiv Ukrajine stavio je na kušnju europsku obrambenu industriju i europsko tržište obrambene opreme i razotkrio niz nedostataka koji narušavaju njihovu sposobnost da na potreban, siguran i pravodoban način ispune hitne potrebe država članica za obrambenim proizvodima i sustavima kao što su streljivo i projektili, uzimajući u obzir visoku stopu potrošnje tih proizvoda i sustava tijekom sukoba visokog intenziteta.
- (2) Od 24. veljače 2022. Unija i njezine države članice ulažu sve veće napore kako bi se pomoglo zadovoljiti hitne potrebe Ukrajine u području obrane. Nadalje, u tom kontekstu, suočeni sa sve većom nestabilnošću, strateškom konkurencijom i sigurnosnim prijetnjama, čelnici država ili vlada Unije, koji su se sastali u Versaillesu 11. ožujka 2022., odlučili su preuzeti veću odgovornost za sigurnost same Unije i poduzeti daljnje odlučne korake prema izgradnji europske suverenosti. Obvezali su se da će „osnažiti europske obrambene sposobnosti” i postigli su dogovor da će povećati izdatke za obranu, pojačati suradnju provedbom zajedničkih projekata i zajedničkom nabavom obrambenih sposobnosti, ukloniti nedostatke, poticati inovacije te ojačati i razviti obrambenu industriju Unije. Vijeće je 21. ožujka 2022. odobrilo „Strateški kompas za snažniju sigurnost i obranu Unije u sljedećem desetljeću” („Strateški kompas”), a Europsko vijeće potvrdilo ga je 24. ožujka 2022. U Strateškom kompasu naglašava se potreba za povećanjem rashoda za obranu i većim ulaganjem u sposobnosti, i na razini Unije i na nacionalnoj razini.
- (3) Komisija i Visoki predstavnik Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku predstavili su 18. svibnja 2022. Zajedničku komunikaciju o analizi nedostatnih ulaganja u obranu i o daljnjim koracima, u kojoj su istaknuli da u Uniji postoje nedostaci u pogledu financijskih i industrijskih sredstava te sposobnosti u području obrane. Komisija je 19. srpnja 2022. predstavila prijedlog Uredbe Europskog parlamenta i Vijeća o uspostavi Akta o jačanju europske obrambene industrije putem zajedničke nabave, čiji je cilj pružiti potporu suradnji među državama članicama u fazi javne nabave kako bi se otklonili, na suradnički način, najhitniji i najkritičniji nedostaci, posebno oni nastali uslijed odgovora na agresivni rat Rusije protiv Ukrajine. Akt o jačanju europske obrambene industrije putem zajedničke nabave doprinjet će jačanju zajedničke nabave u području obrane i, putem povezanog financiranja Unije, jačanju sposobnosti obrambene industrije Unije i prilagodbi obrambene industrije Unije strukturnim promjenama na tržištu koje su posljedica povećane potražnje zbog novih izazova, kao što je ponovna pojava sukobâ visokog intenziteta.
- (4) S obzirom na stanje u Ukrajini i njezine hitne potrebe u području obrane, a posebno potrebe za streljivom, Vijeće je 20. ožujka 2023. postiglo dogovor o trodijelnom pristupu, s ciljem da se zajedničkim naporima osigura milijun komada topničkog streljiva za Ukrajinu u sljedećih 12 mjeseci. Suglasilo se da se Ukrajini hitno isporuči streljivo zemlja-zemlja i topničko streljivo te, na zahtjev, projektili iz postojećih zaliha ili ponovnim određivanjem prioriteta postojećih narudžbi. Nadalje, pozvalo je države članice da zajednički nabavljaju streljivo i, na zahtjev, projekte od europske obrambene industrije (i Norveške) u kontekstu postojećeg projekta pod vodstvom Europske obrambene agencije (EDA) ili u okviru komplementarnih projekata nabave pod vodstvom država članica kako bi se njihove

⁽¹⁾ Mišljenje od 14. lipnja 2023. (još nije objavljeno u Službenom listu).

⁽²⁾ Stajalište Europskog parlamenta od 13. srpnja 2023. (još nije objavljeno u Službenom listu) i odluka Vijeća od 20. srpnja 2023.

zalihe ponovno popunile, a istodobno omogućio nastavak potpore Ukrajini. Kako bi dalo potporu tim naporima, Vijeće je postiglo dogovor da će mobilizirati odgovarajuća financijska sredstva, među ostalim putem Europskog instrumenta mirovne pomoći. Vijeće je također zadužilo Komisiju da predstavi konkretne prijedloge za hitnu potporu povećanju proizvodnih kapaciteta europske obrambene industrije, osiguravanje lanaca opskrbe, olakšavanje učinkovitih postupaka nabave, uklanjanje nedostataka u proizvodnim kapacitetima i promicanje ulaganja, uključujući, prema potrebi, mobilizacijom proračuna Unije. Takvo promicanje ulaganja ključno je kako bi se osiguralo da su sigurnosne potrebe Unije u svakom trenutku odgovarajuće zadovoljene te da obrambena industrija Unije i unutarnje tržište mogu odgovoriti na postojeće izazove. Tri međusobno povezana dijela pristupa potrebno je provoditi usporedno i koordinirano. Kako bi se osigurala odgovarajuća provedba triju dijelova pristupa također će se organizirati redoviti sastanci na razini nacionalnih direktora za naoružanje s radnom skupinom za zajedničku nabavu u području obrane (koja se sastoji od predstavnika Komisije, Europske službe za vanjsko djelovanje (ESVD) i EDA-e) radi procjene potreba i industrijskih sposobnosti te kako bi se osigurala potrebna bliska koordinacija.

- (5) Vijeće je 13. travnja 2023. donijelo mjeru pomoći u okviru Europskog instrumenta mirovne pomoći u vrijednosti od milijardu EUR za potporu ukrajinskim oružanim snagama, čime se državama članicama omogućuje nadoknada troškova za streljivo zemlja-zemlja i topničko streljivo, a eventualno i projekte, donirane Ukrajini iz postojećih zaliha ili ponovnim određivanjem prioriteta postojećih narudžbi u razdoblju od 9. veljače do 31. svibnja 2023. Kad je riječ o zajedničkoj nabavi, dosad su 24 države članice i Norveška potpisale Sporazum o projektu EDA-e za zajedničku nabavu streljiva.
- (6) Zajednički naponi da se državama članicama omogući nadopuna njihovih iscrpljenih zaliha i potpora Ukrajini mogu biti uspješni samo ako opskrba Unije može na vrijeme isporučiti potrebne obrambene proizvode. Međutim, s obzirom na to da se zalihe brzo smanjuju i da je proizvodnja u Uniji za narudžbe država članica ili trećih zemalja dosegla gotovo maksimalni kapacitet te da cijene već naglo rastu, potrebne su dodatne mjere industrijske politike Unije kako bi se osiguralo brzo povećanje proizvodnih kapaciteta.
- (7) Kako je istaknuto u radu radne skupine za zajedničku nabavu u području obrane na koordinaciji vrlo kratkoročnih potreba za nabavom u području obrane i suradnji s državama članicama i s proizvođačima u području obrane iz Unije radi potpore zajedničkoj nabavi za obnovu zaliha, posebno s obzirom na potporu pruženu Ukrajini, industrija Unije ima proizvodne kapacitete u području streljiva zemlja-zemlja i topničkog streljiva te projektila („relevantni obrambeni proizvodi“). Međutim, proizvodni kapaciteti u sektoru obrambene industrije Unije prilagođeni su vremenima u kojima su izazovi bili različiti od izazova s kojima se Unija danas suočava. Tokovi opskrbe prilagođeni su skromnijoj potražnji s minimalnom razinom zaliha i raznim dobavljačima iz cijelog svijeta kako bi se smanjili troškovi, zbog čega je obrambeni sektor Unije izložen ovisnostima. Zbog toga, u ovom kontekstu trenutna proizvodna kapaciteta i postojeći lanci opskrbe i vrijednosti ne omogućuju sigurnu i pravodobnu isporuku obrambenih proizvoda potrebnih kako bi se zadovoljile sigurnosne potrebe država članica i kako bi se nastavilo pružanje potpore ukrajinskim potrebama, što dovodi do napetosti na tržištu relevantnih obrambenih proizvoda te do rizika od učinka istiskivanja. Stoga je potrebna dodatna intervencija na razini Unije.
- (8) U skladu s člankom 173. stavkom 3. Ugovora o funkcioniranju Europske unije (UFEU) Unija doprinosi ostvarivanju cilja ubrzanja prilagodbe industrije strukturnim promjenama. Stoga se čini primjerenim poduprijeti industriju Unije u povećanju opsega proizvodnje, skraćivanju vremena potrebnog za proizvodnju i odgovaranju na moguća uska grla ili čimbenike koji bi mogli odgoditi ili spriječiti pravodobnu dostupnost relevantnih obrambenih proizvoda i opskrbu njima.
- (9) Mjere poduzete na razini Unije trebale bi biti usmjerene na jačanje konkurentnosti i otpornosti europske obrambene tehnološke i industrijske baze (EDTIB) u području streljiva i projektila kako bi se omogućila njezina hitna prilagodba strukturnim promjenama.
- (10) U tu bi svrhu trebalo uspostaviti instrument za financijsku potporu jačanju industrije u svim lancima opskrbe i vrijednosti povezanim s proizvodnjom relevantnih obrambenih proizvoda u Uniji („Instrument“).
- (11) Posebna struktura, uvjeti prihvatljivosti i kriteriji utvrđeni u ovoj Uredbi odnose se posebno na taj kratkoročni Instrument i određeni su posebnim okolnostima i aktualnom kriznom situacijom.

- (12) Instrument će biti koherentan s postojećim suradničkim inicijativama Unije povezanim s obranom, kao što su one iz Europskog fonda za obranu, predloženog Akta o jačanju europske obrambene industrije putem zajedničke nabave i Europskog instrumenta mirovne pomoći, i stvarat će sinergije s drugim programima Unije. Instrument je potpuno koherentan s ambicijom Strateškog kompasa.
- (13) Uredba (EU, Euratom) 2018/1046 Europskog parlamenta i Vijeća ^(³) („Financijska uredba“) trebala bi se primjenjivati na Instrument, osim ako je određeno drukčije.
- (14) U skladu s člankom 193. stavkom 2. Financijske uredbe bespovratna sredstva mogu se dodijeliti za djelovanje koje je već započelo, pod uvjetom da podnositelj zahtjeva može dokazati da je s djelovanjem bilo potrebno započeti prije potpisivanja sporazuma o dodjeli bespovratnih sredstava. Međutim, troškovi koji su nastali prije datuma podnošenja prijave za dodjelu bespovratnih sredstava nisu prihvatljivi, osim u propisno opravdanim iznimnim slučajevima. Kako bi se odgovorilo na poziv Vijeća od 20. ožujka 2023. da se ubrza isporuka relevantnih obrambenih proizvoda, u odluci o financiranju trebalo bi biti moguće predvidjeti financijske doprinose za djelovanja koja obuhvaćaju razdoblje koje počinje od tog datuma.
- (15) Ovom Uredbom utvrđuje se financijska omotnica za cijelo razdoblje trajanja Instrumenta, koja za Europski parlament i za Vijeće tijekom godišnjeg proračunskog postupka predstavlja primarni referentni iznos u smislu točke 18. Međuinstitucijskog sporazuma od 16. prosinca 2020. između Europskog parlamenta, Vijeća Europske unije i Europske komisije o proračunskoj disciplini, suradnji u proračunskim pitanjima i dobrom financijskom upravljanju te novim vlastitim sredstvima, uključujući plan za uvođenje novih vlastitih sredstava ^(⁴).
- (16) Mogućnosti predviđene u članku 73. stavku 4. Uredbe (EU) 2021/1060 Europskog parlamenta i Vijeća ^(⁵) mogle bi se primijeniti pod uvjetom da je projekt u skladu s pravilima utvrđenima u toj uredbi i s područjem primjene Europskog fonda za regionalni razvoj i Europskog socijalnog fonda plus kako je utvrđeno u uredbama (EU) 2021/1058 ^(⁶) odnosno (EU) 2021/1057 ^(⁷) Europskog parlamenta i Vijeća. U skladu s člankom 24. Uredbe (EU) 2021/1060 Komisija ocjenjuje izmijenjene programe koje je podnijela država članica i iznosi zapažanja u roku od dva mjeseca od podnošenja izmijenjenog programa. S obzirom na hitnost situacije, Komisija bi trebala nastojati zaključiti ocjenu izmijenjenih nacionalnih programa bez nepotrebne odgode.
- (17) Pri predlaganju izmijenjenih ili novih planova za oporavak i otpornost, države članice trebale bi u skladu s člankom 21. Uredbe (EU) 2021/241 Europskog parlamenta i Vijeća ^(⁸) moći predložiti mjere koje doprinose i postizanju ciljeva Instrumenta, u skladu sa svrhama i zahtjevima utvrđenima Uredbom Vijeća (EU, Euratom) 2020/2053 ^(⁹), Uredbom Vijeća (EU) 2020/2094 ^(¹⁰) i Uredbom (EU) 2021/241. U tu bi svrhu države

⁽³⁾ Uredba (EU, Euratom) 2018/1046 Europskog parlamenta i Vijeća od 18. srpnja 2018. o financijskim pravilima koja se primjenjuju na opći proračun Unije, o izmjeni uredaba (EU) br. 1296/2013, (EU) br. 1301/2013, (EU) br. 1303/2013, (EU) br. 1304/2013, (EU) br. 1309/2013, (EU) br. 1316/2013, (EU) br. 223/2014, (EU) br. 283/2014 i Odluke br. 541/2014/EU te o stavljanju izvan snage Uredbe (EU, Euratom) br. 966/2012 (SL L 193, 30.7.2018., str. 1.).

⁽⁴⁾ SL L 433 I, 22.12.2020., str. 28.

⁽⁵⁾ Uredba (EU) 2021/1060 Europskog parlamenta i Vijeća od 24. lipnja 2021. o utvrđivanju zajedničkih odredaba o Europskom fondu za regionalni razvoj, Europskom socijalnom fondu plus, Kohezijskom fondu, Fondu za pravednu tranziciju i Europskom fondu za pomorstvo, ribarstvo i akvakulturu te financijskih pravila za njih i za Fond za azil, migracije i integraciju, Fond za unutarnju sigurnost i Instrument za financijsku potporu u području upravljanja granicama i vizne politike (SL L 231, 30.6.2021., str. 159.).

⁽⁶⁾ Uredba (EU) 2021/1058 Europskog parlamenta i Vijeća od 24. lipnja 2021. o Europskom fondu za regionalni razvoj i Kohezijskom fondu (SL L 231, 30.6.2021., str. 60.).

⁽⁷⁾ Uredba (EU) 2021/1057 Europskog parlamenta i Vijeća od 24. lipnja 2021. o uspostavi Europskog socijalnog fonda plus (ESF+) i stavljanju izvan snage Uredbe (EU) br. 1296/2013 (SL L 231, 30.6.2021., str. 21.).

⁽⁸⁾ Uredba (EU) 2021/241 Europskog parlamenta i Vijeća od 12. veljače 2021. o uspostavi Mehanizma za oporavak i otpornost (SL L 57, 18.2.2021., str. 17.).

⁽⁹⁾ Odluka Vijeća (EU, Euratom) 2020/2053 od 14. prosinca 2020. o sustavu vlastitih sredstava Europske unije te o stavljanju izvan snage Odluke 2014/335/EU, Euratom (SL L 424, 15.12.2020., str. 1.).

⁽¹⁰⁾ Uredba Vijeća (EU) 2020/2094 od 14. prosinca 2020. o uspostavi Instrumenta Europske unije za oporavak radi potpore oporavku nakon krize uzrokovane bolešću COVID-19 (SL L 433 I, 22.12.2020., str. 23.)

članice trebale posebno razmotriti mjere povezane s prijedlozima podnesenima na poziv na podnošenje prijedlogâ u okviru Instrumenta, kojima je dodijeljen pečat izvrsnosti u skladu s Instrumentom.

- (18) U skladu s Financijskom uredbom, Uredbom (EU, Euratom) br. 883/2013 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽¹¹⁾ i uredbama Vijeća (EZ, Euratom) br. 2988/95 ⁽¹²⁾, (Euratom, EZ) br. 2185/96 ⁽¹³⁾ i (EU) 2017/1939 ⁽¹⁴⁾, financijski interesi Unije trebaju biti zaštićeni razmjernim mjerama, među ostalim mjerama koje se odnose na sprečavanje, otkrivanje, ispravljanje i istraživanje nepravilnosti, uključujući prijevare, na povrat izgubljenih, pogrešno plaćenih ili nepravilno upotrijebljenih sredstava te, prema potrebi, na izricanje administrativnih sankcija. Osobito, u skladu s uredbama (Euratom, EZ) br. 2185/96 i (EU, Euratom) br. 883/2013 Europski ured za borbu protiv prijevara (OLAF) ovlašten je provoditi administrativne istrage, uključujući provjere i inspekcije na terenu, radi utvrđivanja je li došlo do prijave, korupcije ili bilo koje druge nezakonite aktivnosti, koje utječu na financijske interese Unije. Ured europskog javnog tužitelja (EPPO) ovlašten je, u skladu s Uredbom (EU) 2017/1939, provoditi istrage i kazneni progon kaznenih djela koja utječu na financijske interese Unije, kako su predviđena u Direktivi (EU) 2017/1371 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽¹⁵⁾. U skladu s Financijskom uredbom svaka osoba ili svaki subjekt koji prima sredstva Unije treba u potpunosti surađivati u zaštiti financijskih interesa Unije, dodijeliti potrebna prava i potreban pristup Komisiji, OLAF-u, Revizorskom sudu i, u pogledu onih država članica koje sudjeluju u pojačanoj suradnji na temelju Uredbe (EU) 2017/1939, EPPO-u, te osigurati da svaka treća strana koja je uključena u izvršenje sredstava Unije dodijeli jednakovrijedna prava.
- (19) Članice Europskog udruženja slobodne trgovine koje su članice Europskog gospodarskog prostora (EGP) trebale bi moći sudjelovati u Instrumentu kao pridružene zemlje u okviru suradnje uspostavljene Sporazumom o Europskom gospodarskom prostoru ⁽¹⁶⁾, kojim se predviđa provedba njihova sudjelovanja u programima Unije na temelju odluke donesene u na temelju tog sporazuma. U ovoj bi Uredbi trebalo zahtijevati od tih trećih zemalja da dodijele odgovornom dužnosniku za ovjeravanje, OLAF-u i Revizorskom sudu prava i pristup koji se zahtijevaju za sveobuhvatno izvršavanje njihovih ovlasti.
- (20) S obzirom na posebnosti obrambene industrije u kojoj potražnja dolazi gotovo isključivo od država članica i pridruženih zemalja, koje ujedno kontroliraju cjelokupnu nabavu obrambenih proizvoda i obrambenih tehnologija, uključujući izvoz, funkcioniranje sektora obrambene industrije ne odvija se u skladu s konvencionalnim pravilima i poslovnim modelima prema kojima su uređena tradicionalnija tržišta. Industrija se stoga ne upušta u znatna industrijska ulaganja financirana vlastitim sredstvima, nego ih pokreće samo na osnovi čvrstih narudžbi. Iako su čvrste narudžbe država članica preduvjet za sva ulaganja, Komisija može intervenirati tako da smanji rizike za industrijska ulaganja putem bespovratnih sredstava i zajmova, što omogućuje bržu prilagodbu aktualnim strukturnim promjenama tržišta. U aktualnom kriznom kontekstu potpora Unije trebala bi pokriti do 50 % izravnih prihvatljivih troškova kako bi se korisnicima omogućilo da što prije provedu djelovanja, smanje rizik za svoja ulaganja i tako ubrzaju dostupnost relevantnih obrambenih proizvoda.
- (21) Iz Instrumenta bi se trebala pružati financijska potpora, na načine predviđene u Financijskoj uredbi, za djelovanja koja doprinose pravodobnoj dostupnosti relevantnih obrambenih proizvoda i opskrbi njima, kao što su aktivnosti industrijske koordinacije i umrežavanja, pristup financiranju za poduzeća uključena u proizvodnju relevantnih

⁽¹¹⁾ Uredba (EU, Euratom) br. 883/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. rujna 2013. o istragama koje provodi Europski ured za borbu protiv prijevara (OLAF) i stavljanju izvan snage Uredbe (EZ) br. 1073/1999 Europskog parlamenta i Vijeća te Uredbe Vijeća (Euratom) br. 1074/1999 (SL L 248, 18.9.2013., str. 1.).

⁽¹²⁾ Uredba Vijeća (EZ, Euratom) br. 2988/95 od 18. prosinca 1995. o zaštiti financijskih interesa Europskih zajednica (SL L 312, 23.12.1995., str. 1.).

⁽¹³⁾ Uredba Vijeća (Euratom, EZ) br. 2185/96 od 11. studenoga 1996. o provjerama i inspekcijama na terenu koje provodi Komisija s ciljem zaštite financijskih interesa Europskih zajednica od prijevara i ostalih nepravilnosti (SL L 292, 15.11.1996., str. 2.).

⁽¹⁴⁾ Uredba Vijeća (EU) 2017/1939 od 12. listopada 2017. o provedbi pojačane suradnje u vezi s osnivanjem Ureda europskog javnog tužitelja („EPPO“) (SL L 283, 31.10.2017., str. 1.).

⁽¹⁵⁾ Direktiva (EU) 2017/1371 Europskog parlamenta i Vijeća od 5. srpnja 2017. o suzbijanju prijevara počinjenih protiv financijskih interesa Unije kaznenopravnim sredstvima (SL L 198, 28.7.2017., str. 29.).

⁽¹⁶⁾ SL L 1, 3.1.1994., str. 3.

obrambenih proizvoda, rezervacija kapaciteta, industrijski procesi obnove proizvoda kojima je istekao rok valjanosti, širenje, optimizacija, modernizacija, nadogradnja ili prenamjena postojećih ili uspostava novih proizvodnih kapaciteta u tom području, kao i osposobljavanje osoblja.

- (22) Budući da je cilj Instrumenta povećati konkurentnost i učinkovitost obrambene industrije Unije, za potporu bi trebali biti prihvatljivi samo subjekti, u javnom ili privatnom vlasništvu, koji imaju poslovni nastan u Uniji ili u pridruženim zemljama i čije se izvršne upravljačke strukture nalaze u Uniji ili u pridruženim zemljama. Ti subjekti ne bi smjeli podlijevati kontroli nepridružene treće zemlje ili subjekta iz nepridružene treće zemlje ili bi, alternativno, trebali podlijevati provjeri u smislu Uredbe (EU) 2019/452 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽¹⁷⁾, prema potrebi, mjerama ublažavanja, uzimajući u obzir ciljeve iz članka 4. ove Uredbe. Subjekt koji ima poslovni nastan u nepridruženoj trećoj zemlji ili subjekt koji ima poslovni nastan u Uniji ili u pridruženoj zemlji, ali čije se izvršne upravljačke strukture nalaze u nepridruženoj trećoj zemlji ne bi smio biti prihvatljiv kao primatelj uključen u djelovanje.
- (23) Subjekti koji imaju poslovni nastan u Uniji ili u pridruženoj zemlji koje kontrolira nepridružena treća zemlja ili subjekt iz nepridružene treće zemlje, a koji nisu podlijevati provjeri u smislu Uredbe (EU) 2019/452 i, prema potrebi, mjerama ublažavanja trebali bi moći biti prihvatljivi kao primatelji pod uvjetom da su ispunjeni strogi uvjeti koji se odnose na sigurnosne i obrambene interese Unije i njezinih država članica, kako je utvrđeno u okviru zajedničke vanjske i sigurnosne politike u skladu s glavom V. Ugovora o Europskoj uniji (UEU), među ostalim u pogledu jačanja EDTIB-a. Sudjelovanje takvih subjekata ne bi smjelo biti protivno ciljevima Instrumenta. Kontrolu bi u tom kontekstu trebalo shvatiti kao sposobnost izvršavanja odlučujućeg utjecaja na subjekt izravno ili neizravno putem jednog ili više posredničkih subjekata. Podnositelji zahtjeva trebali bi dostaviti sve relevantne informacije o infrastrukturi, postrojenjima, imovini i resursima koje treba upotrebljavati u djelovanju. U tom bi pogledu u obzir trebalo uzeti i zabrinutost država članica u pogledu sigurnosti opskrbe. S obzirom na hitnost situacije koja proizlazi iz postojeće krize opskrbe streljivom, Instrumentom bi trebalo uzeti u obzir postojeće lance opskrbe.
- (24) Infrastruktura, postrojenja, imovina i resursi primatelja uključenih u djelovanje koje se podupire iz Instrumenta trebali bi se nalaziti na državnom području države članice ili pridružene zemlje tijekom cijelog trajanja djelovanja.
- (25) Instrumentom se ne bi trebalo financijski podupirati povećanje proizvodnih kapaciteta za relevantne obrambene proizvode koji podliježu ograničenju od strane nepridružene treće zemlje ili subjekta iz nepridružene treće zemlje koje ograničava mogućnost država članica da upotrebljavaju te relevantne obrambene proizvode. Primatelj bi trebao nastojati osigurati da se djelovanjem koje se financira iz Instrumenta omogući isporuka proizvoda Ukrajini.
- (26) U skladu s člankom 85. Odluke Vijeća (EU) 2021/1764 ⁽¹⁸⁾ fizičke osobe te tijela i institucije koji imaju boravište odnosno poslovni nastan u prekomorskim zemljama i područjima prihvatljivi su za financiranje, podložno pravilima i ciljevima Instrumenta i mogućih režima koji se primjenjuje na državu članicu s kojom su relevantna prekomorska zemlja ili relevantno prekomorsko područje povezani.
- (27) Pri ocjenjivanju prijedloga koje su podnijeli podnositelji zahtjeva, Komisija bi posebnu pozornost trebala obratiti na njihov doprinos postizanju ciljeva Instrumenta. Prijedloge bi trebalo ocijeniti osobito u pogledu njihova doprinosa povećanju, jačanju, rezervaciji ili modernizaciji proizvodnih kapaciteta te prekvalifikaciji i usavršavanju povezane radne snage. Trebalo bi ih ocijeniti i u pogledu njihova doprinosa skraćivanju vremena potrebnog za proizvodnju relevantnih obrambenih proizvoda, među ostalim primjenom mehanizama za ponovno određivanje prioriteta, zatim utvrđivanju i uklanjanju uskih grla u njihovim lancima opskrbe te postizanju otpornosti tih lanaca opskrbe

⁽¹⁷⁾ Uredba (EU) 2019/452 Europskog parlamenta i Vijeća od 19. ožujka 2019. o uspostavi okvira za provjeru izravnih stranih ulaganja u Uniji (SL L 79 I 21.3.2019., str. 1.).

⁽¹⁸⁾ Odluka Vijeća (EU) 2021/1764 od 5. listopada 2021. o pridruživanju prekomorskih zemalja i područja Europskoj uniji, uključujući odnose između Europske unije, s jedne strane, te Grenlanda i Kraljevine Danske, s druge strane (Odluka o prekomorskom pridruživanju, uključujući Grenland) (SL L 355, 7.10.2021., str. 6.).

razvojem i operacionalizacijom prekogranične suradnje poduzeća, osobito i u znatnoj mjeri malih i srednjih poduzeća (MSP-ovi) i poduzeća srednje tržišne kapitalizacije koji posluju u dotičnim lancima opskrbe.

- (28) Pri osmišljavanju, dodjeli i provedbi financijske potpore Unije Komisija bi trebala posebno nastojati osigurati da takve mjere potpore ne utječu negativno na uvjete tržišnog natjecanja na unutarnjem tržištu.
- (29) Nadalje, kriza uzrokovana agresivnim ratom Rusije protiv Ukrajine ukazala je ne samo na nedostatke u sektoru obrambene industrije Unije, nego je predstavljala i izazov za funkcioniranje unutarnjeg tržišta obrambenih proizvoda. Aktualni geopolitički kontekst doista podrazumijeva znatno povećanje potražnje, što utječe na funkcioniranje unutarnjeg tržišta proizvodnje i prodaje relevantnih obrambenih proizvoda i njihovih komponenti u Uniji. Dok su pojedine države članice poduzele ili će vjerojatno poduzeti mjere za očuvanje vlastitih zaliha u okviru nacionalne sigurnosti, druge imaju poteškoće u pristupu robi potrebnoj za proizvodnju ili nabavu relevantnih obrambenih proizvoda. Ponekad poteškoće u pristupanju samo jednoj sirovini ili određenoj komponenti narušavaju čitave proizvodne lance. Kako bi se osiguralo funkcioniranje unutarnjeg tržišta, potrebno je utvrditi, na koordiniran način, usklađena pravila za povećanje sigurnosti opskrbe relevantnim obrambenim proizvodima. Te bi mjere trebale uključivati ubrzanje postupka izdavanja dozvola i olakšavanje postupaka nabave. Te bi se mjere trebale temeljiti na članku 114. UFEU-a.
- (30) S obzirom na važnost osiguravanja sigurnosti opskrbe relevantnim obrambenim proizvodima, države članice trebale bi osigurati da se administrativni zahtjevi povezani s planiranjem, izgradnjom i radom proizvodnih postrojenja, prijenosom ulaznih materijala unutar Unije te kvalifikacijom i certifikacijom relevantnih konačnih proizvoda obrađuju na učinkovit i pravodoban način.
- (31) Kako bi se ostvario opći cilj javne politike u pogledu sigurnosti, potrebno je što prije uspostaviti proizvodna postrojenja povezana s proizvodnjom relevantnih obrambenih proizvoda, pri čemu se administrativno opterećenje mora zadržati na najmanjoj mogućoj mjeri. U tu bi svrhu države članice trebale na najbrži mogući način obrađivati zahtjeve povezane s planiranjem, izgradnjom i radom tvornica i postrojenja koji proizvode relevantne obrambene proizvode. Takvim bi zahtjevima trebalo dati prednost pri uravnoteženju pravnih interesa u pojedinačnom slučaju.
- (32) S obzirom na cilj ove Uredbe te izvanrednu situaciju i iznimne okolnosti njezina donošenja, države članice trebale bi razmotriti primjenu izuzeća povezanih s obranom u skladu s nacionalnim pravom i primjenjivim pravom Unije, na pojedinačnoj osnovi, ako smatraju da bi primjena takvih izuzeća olakšala ostvarivanje tog cilja. To bi se posebno moglo odnositi na pravo Unije koje se odnosi na pitanja okoliša, zdravlja i sigurnosti, koje je neophodno za poboljšanje zaštite zdravlja ljudi i zaštite okoliša te za postizanje održivog i sigurnog razvoja. Međutim, provedba tog prava mogla bi stvoriti i regulatorne prepreke koje ometaju potencijal obrambene industrije Unije za povećanje proizvodnje i isporuka relevantnih obrambenih proizvoda. Zajednička je odgovornost Unije i njezinih država članica da hitno razmotre sve mjere koje bi mogle poduzeti kako bi ublažile moguće prepreke. Nijedno takvo djelovanje, bilo na razini Unije bilo na regionalnoj ili nacionalnoj razini, ne bi smjelo ugrožavati okoliš, zdravlje i sigurnost.
- (33) Cilj Direktive 2009/81/EZ Europskog parlamenta i Vijeća ⁽¹⁹⁾ usklađivanje je postupaka nabave za dodjelu ugovora o javnoj nabavi u području obrane i sigurnosti, čime se omogućuje ispunjavanje sigurnosnih zahtjeva država članica i obveza koje proizlaze iz UFEU-a. Ta direktiva sadržava, osobito, posebne odredbe kojima se uređuju hitne situacije koje proizlaze iz krize, posebno skraćena razdoblja za zaprimanje ponuda i mogućnost primjene pregovaračkog postupka bez prethodne obavijesti o nadmetanju. Međutim, iznimna hitnost uzrokovana aktualnom krizom opskrbe streljivom mogla bi biti nespojiva čak i s tim odredbama u slučajevima kada dvije države članice ili više njih

⁽¹⁹⁾ Direktiva 2009/81/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 13. srpnja 2009. o usklađivanju postupaka nabave za određene ugovore o radovima, ugovore o nabavi robe i ugovore o uslugama koje sklapaju javni naručitelji ili naručitelji u području obrane i sigurnosti te izmjeni direktiva 2004/17/EZ i 2004/18/EZ (SL L 216, 20.8.2009., str. 76.).

namjeravaju sudjelovati u zajedničkoj nabavi. U nekim je slučajevima jedino rješenje kojim se osiguravaju sigurnosni interesi tih država članica otvaranje postojećeg okvirnog sporazuma javnim naručiteljima / naručiteljima država članica koji izvorno nisu bili njegove stranke, iako ta mogućnost nije bila predviđena u izvornom okvirnom sporazumu.

- (34) U skladu sa sudskom praksom Suda Europske unije, izmjene ugovora o javnoj nabavi moraju biti strogo ograničene na ono što je u danim okolnostima apsolutno nužno, pri čemu se u najvećoj mogućoj mjeri moraju poštovati načela nediskriminacije, transparentnosti i proporcionalnosti. U tom bi pogledu trebalo biti moguće odstupiti od Direktive 2009/81/EZ povećanjem količina predviđenih u okvirnom sporazumu, a istodobno ga otvoriti javnim naručiteljima / naručiteljima iz drugih država članica. U pogledu tih dodatnih količina, ti javni naručitelji / naručitelji trebali bi imati iste uvjete kao i izvorni javni naručitelj / naručitelj koji je sklopio izvorni okvirni sporazum. U takvim slučajevima izvorni javni naručitelj / naručitelj također bi trebao dopustiti svakom gospodarskom subjektu koji ispunjava uvjete javnog naručitelja / naručitelja koji su prvotno utvrđeni u postupku nabave za okvirni sporazum, uključujući zahtjeve za kvalitativni odabir, kako su navedeni u člancima od 39. do 46. Direktive 2009/81/EZ, da se pridruži tom okvirnom sporazumu. Osim toga, trebalo bi poduzeti odgovarajuće mjere za transparentnost kako bi se osiguralo da su sve potencijalno zainteresirane strane obaviještene. Kako bi se ograničili učinci tih izmjena na uredno funkcioniranje unutarnjeg tržišta i spriječilo nerazmjerno narušavanje tržišnog natjecanja, takve izmjene okvirnih sporazuma trebalo bi biti moguće sklopiti samo do 30. lipnja 2025.
- (35) Kako bi bio konkurentan, inovativan, otporan i sposoban za povećanje svojih proizvodnih kapaciteta, EDTIB mora imati pristup i javnom i privatnom financiranju. Kako je predviđeno u Komunikaciji Komisije od 15. veljače 2022. naslovljenoj „Doprinos Komisije europskoj obrani“, inicijative Unije za održivo financiranje ostaju u skladu s naporima Unije da se europskoj obrambenoj industriji omogući dostatan pristup financiranju i ulaganjima. U tom kontekstu okvir Unije za održivo financiranje nije prepreka za ulaganja u aktivnosti povezane s obranom. Obrambena industrija Unije daje ključan doprinos otpornosti i sigurnosti Unije, a time i miru i socijalnoj održivosti. U okviru inicijativa Unije o politikama održivog financiranja kontroverzno oružje koje podliježe međunarodnim konvencijama kojima se zabranjuje njegov razvoj, proizvodnja, stvaranje zaliha, uporaba, prijenos i isporuka, a koje su potpisale države članice, smatra se nespojivim sa zahtjevima društvene održivosti. Sektor obrambene industrije Unije podliježe strogom regulatornom nadzoru koji države članice provode u pogledu prijenosa i izvoza robe s vojnom namjenom i robe s dvojnog namjenom. U toj bi perspektivi predanost nacionalnih i europskih financijskih aktera, kao što su nacionalne razvojne banke i institucije, pružanju potpore europskoj obrambenoj industriji poslala snažan signal privatnom sektoru. Europska investicijska banka trebala bi, uz potpuno provođenje svojih drugih ciljeva financiranja gospodarskog razvoja i javnih politika, uključujući dvostruku zelenu i digitalnu tranziciju, i u skladu s člankom 309. UFEU-a i njezinim statutom, povećati svoju potporu europskoj obrambenoj industriji i zajedničkoj nabavi povrh svoje postojeće potpore za proizvode s dvojnog namjenom, ako bi takva ulaganja jasno služila za provedbu prioriteta Strateškog kompasa.
- (36) Poduzeća u lancima vrijednosti relevantnih obrambenih proizvoda trebala bi imati pristup financiranju zaduživanjem kako bi ubrzala ulaganja potrebna za povećanje proizvodnih kapaciteta. Instrument bi trebao olakšavati pristup financiranju za poduzeća Unije koja posluju u sektoru streljiva i projektila. Ova Uredba trebala bi posebno osigurati da se tim poduzećima dodijele jednaki uvjeti koji se nude drugim poduzećima, pri čemu se preuzimaju svi dodatni troškovi koji nastanu posebno za obrambeni sektor.
- (37) Komisija bi trebala moći uspostaviti namjenski instrument u okviru aktivnosti za olakšavanje ulaganja koji se naziva „Fond za povećanje proizvodnje“. Fond za povećanje proizvodnje trebao bi se provoditi u okviru neizravnog upravljanja. Komisija bi u tom pogledu trebala proučiti koji je najprikladniji način za korištenje proračuna Unije kako bi se potaknula javna i privatna ulaganja za potporu traženom ubrzanju, primjerice korištenjem mehanizma mješovitog financiranja u okviru fonda InvestEU uspostavljenog Uredbom (EU) 2021/523 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽²⁰⁾, u bliskoj suradnji sa svojim partnerima u provedbi. Aktivnosti Fonda za povećanje proizvodnje trebale bi podupirati povećanje kapaciteta za proizvodnju streljiva i projektila pružanjem mogućnosti za veću dostupnost financijskih sredstava poduzećima u cijelim lancima vrijednosti.

⁽²⁰⁾ Uredba (EU) 2021/523 Europskog parlamenta i Vijeća od 24. ožujka 2021. o uspostavi programa InvestEU i izmjeni Uredbe (EU) 2015/1017 (SL L 107, 26.3.2021., str. 30.).

- (38) Radi osiguranja jedinstvenih uvjeta za provedbu ove Uredbe provedbene ovlasti trebalo bi dodijeliti Komisiji u pogledu donošenja programa rada i dodjele financijskih sredstava odabranim djelovanjima. Te bi ovlasti trebalo izvršavati u skladu s Uredbom (EU) br. 182/2011 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽²¹⁾.
- (39) S obzirom na to da cilj ove Uredbe, odnosno pružanje odgovora na posljedice sigurnosne krize, ne mogu dostatno ostvariti države članice, nego se zbog opsega i učinaka predloženog djelovanja on na bolji način može ostvariti na razini Unije, Unija može donijeti mjere u skladu s načelom supsidijarnosti utvrđenim u članku 5. UEU-a. U skladu s načelom proporcionalnosti utvrđenim u tom članku, ova Uredba ne prelazi ono što je potrebno za ostvarivanje tog cilja.
- (40) Ova bi se Uredba trebala primjenjivati ne dovodeći u pitanje pravila Unije o tržišnom natjecanju, posebno članke od 101. do 109. UFEU-a i pravne akte kojima se ti članci provode.
- (41) U skladu s člankom 41. stavkom 2. UEU-a za operativne izdatke koji proizlaze iz glave V. poglavlja 2. UEU-a tereti se proračun Unije, osim onih izdataka koji nastanu pri operacijama koje imaju implikacije u području vojske ili obrane.
- (42) Na temelju stavaka 22. i 23. Međuinstitucijskog sporazuma o boljoj izradi zakonodavstva od 13. travnja 2016. ⁽²²⁾ trebalo bi provesti evaluaciju ove Uredbe na temelju informacija prikupljenih u skladu sa specifičnim zahtjevima u pogledu praćenja, izbjegavajući pritom prekomjerne propise i administrativna opterećenja, osobito za države članice. Prema potrebi, takvi zahtjevi trebali bi uključivati mjerljive pokazatelje kao temelj za evaluaciju učinaka ove Uredbe u praksi. Komisija bi trebala provesti evaluaciju ove Uredbe najkasnije do 30. lipnja 2024., među ostalim s ciljem podnošenja prijedloga za izmjene ove Uredbe, prema potrebi.
- (43) S obzirom na neposrednu opasnost za sigurnost opskrbe koju je uzrokovao agresivni rat Rusije protiv Ukrajine, ova bi Uredba trebala stupiti na snagu sljedećeg dana od dana objave u *Službenom listu Europske Unije*.
- (44) Ova bi se Uredba trebala primjenjivati ne dovodeći u pitanje posebnosti sigurnosne i obrambene politike određenih država članica,

DONIJELI SU OVU UREDBU:

POGLAVLJE I.

OPĆE ODREDBE

Članak 1.

Predmet

Ovom se Uredbom utvrđuje skup mjera i proračun za hitno jačanje reaktivnosti i sposobnosti europske obrambene tehnološke i industrijske baze (EDTIB) kako bi se osigurala pravodobna dostupnost streljiva zemlja-zemlja i topničkog streljiva, kao i projektila („relevantni obrambeni proizvodi“) te opskrba njima, osobito na sljedeće načine:

- (a) instrumentom iz kojeg se financijski podupire jačanje industrije za proizvodnju relevantnih obrambenih proizvoda u Uniji, među ostalim opskrbom njihovim komponentama („Instrument“);
- (b) uspostavom mehanizama, načela i privremenih pravila kako bi se osigurala pravodobna i trajna dostupnost relevantnih obrambenih proizvoda stjecateljima tih proizvoda u Uniji.

⁽²¹⁾ Uredba (EU) br. 182/2011 Europskog parlamenta i Vijeća od 16. veljače 2011. o utvrđivanju pravila i općih načela u vezi s mehanizmima nadzora država članica nad izvršavanjem provedbenih ovlasti Komisije (SL L 55, 28.2.2011., str. 13.).

⁽²²⁾ SL L 123, 12.5.2016., str. 1.

Na temelju evaluacije rezultata ostvarenih provedbom ove Uredbe do 30. lipnja 2024., u skladu s člankom 23., posebno u pogledu razvoja sigurnosnog konteksta, Komisija može razmotriti mogućnost proširenja primjenjivosti skupa mjera predviđenih u ovoj Uredbi i dodjelu odgovarajućeg dodatnog proračuna.

Članak 2.

Definicije

Za potrebe ove Uredbe primjenjuju se sljedeće definicije:

1. „sirovine” znači materijali potrebni za proizvodnju relevantnih obrambenih proizvoda;
2. „usko grlo” znači točka zagušenja u proizvodnom sustavu koja zaustavlja ili znatno usporava proizvodnju;
3. „primatelj” znači subjekt s kojim je potpisan sporazum o dodjeli financijskih sredstava ili sporazum o financiranju ili kojem je priopćena odluka o dodjeli financijskih sredstava ili odluka o financiranju;
4. „podnositelj zahtjeva” znači fizička osoba ili subjekt koji je podnio zahtjev u postupku dodjele bespovratnih sredstava;
5. „kontrola” znači sposobnost izvršavanja odlučujućeg utjecaja na subjekt izravno ili neizravno putem jednog ili više posredničkih subjekata;
6. „izvršna upravljačka struktura” znači tijelo subjekta koje je imenovano u skladu s nacionalnim pravom i, ako je to primjenjivo, koje je odgovorno glavnom izvršnom direktoru, a koje je ovlašteno za utvrđivanje strategije, ciljeva i općeg usmjerenja subjekta te koje nadzire i prati odlučivanje uprave subjekta;
7. „subjekt” znači pravna osoba osnovana i priznata kao takva u skladu s pravom Unije, nacionalnim pravom ili međunarodnim pravom, koja ima pravnu osobnost i sposobnost da djeluje u vlastito ime, izvršava prava i podliježe obvezama, ili subjekt koji nema pravnu osobnost kako je navedeno u članku 197. stavku 2. točki (c) Financijske uredbe;
8. „klasificirani podaci” znači podaci ili materijali u bilo kojem obliku čijim bi se neovlaštenim otkrivanjem moglo u različitoj mjeri naštetiti interesima Unije ili interesima jedne ili više država članica te koji nose oznaku stupnja tajnosti EU-a ili odgovarajuću oznaku stupnja tajnosti, kako je utvrđeno u Sporazumu između država članica Europske unije, koje su se sastale u okviru Vijeća, o zaštiti klasificiranih podataka koji se razmjenjuju u interesu Europske unije ⁽²³⁾;
9. „osjetljivi podaci” znači informacije i podaci koje se mora zaštititi od neovlaštenog pristupa ili otkrivanja zbog obveza utvrđenih u pravu Unije ili nacionalnom pravu ili kako bi se zaštitila privatnost ili sigurnost fizičke ili pravne osobe;
10. „subjekt iz nepridružene treće zemlje” znači subjekt koji ima poslovni nastan u nepridruženoj trećoj zemlji ili, ako ima poslovni nastan u Uniji ili u pridruženoj zemlji, pravni subjekt čije se izvršne upravljačke strukture nalaze u nepridruženoj trećoj zemlji;
11. „vrijeme potrebno za proizvodnju” znači razdoblje od trenutka izdavanja narudžbenice do trenutka kada proizvođač ispuni narudžbu;
12. „relevantni obrambeni proizvodi” znači streljivo zemlja-zemlja, topničko streljivo te projektili;
13. „operacija mješovitog financiranja” znači djelovanje koje se podupire iz proračuna Unije, među ostalim i u okviru mehanizma ili platforme mješovitog financiranja kako su definirani u članku 2. točki 6. Financijske uredbe, u kojem se kombiniraju bespovratni oblici potpore ili financijski instrumenti iz proračuna Unije i povratni oblici potpore razvojnih ili drugih javnih financijskih institucija te komercijalnih financijskih institucija i ulagatelja;

⁽²³⁾ SL C 202, 8.7.2011., str. 13.

14. „pečat izvrsnosti” znači oznaka kvalitete koja pokazuje da je prijedlog podnesen na poziv na podnošenje prijedlogâ u okviru Instrumenta premašio sve pragove evaluacije utvrđene u programu rada, ali nije mogao biti financiran zbog nedostatka sredstava dostupnih za taj poziv na podnošenje prijedlogâ u programu rada, no mogao bi primiti potporu iz drugih Unijinih ili nacionalnih izvora financiranja.

Članak 3.

Treće zemlje pridružene Instrumentu

Instrument je otvoren za sudjelovanje članica Europskog udruženja slobodne trgovine koje su članice Europskoga gospodarskog prostora („pridružene zemlje”), u skladu s uvjetima utvrđenima u Sporazumu o Europskom gospodarskom prostoru.

POGLAVLJE II.

INSTRUMENT

Članak 4.

Ciljevi Instrumenta

1. Cilj je Instrumenta poticati učinkovitost i konkurentnost europske obrambene tehnološke i industrijske baze (EDTIB) radi potpore povećanju proizvodnih kapaciteta i pravodobnoj isporuci relevantnih obrambenih proizvoda jačanjem industrije.
2. Jačanje industrije posebno se sastoji od pokretanja i ubrzavanja prilagodbe industrije brzim strukturnim promjenama nametnutima krizom opskrbe koja utječe na relevantne obrambene proizvode koji su potrebni za brzo obnavljanje zaliha streljiva i projektila država članica i Ukrajine. To uključuje poboljšanje kapaciteta za prilagodbu lanaca opskrbe relevantnim obrambenim proizvodima i ubrzavanje takve prilagodbe, stvaranje proizvodnih kapaciteta ili njihovo povećanje te skraćivanje vremena potrebnog za proizvodnju relevantnih obrambenih proizvoda u cijeloj Uniji, posebno putem intenziviranja i proširenja prekogranične suradnje među relevantnim subjektima.

Članak 5.

Proračun

1. Financijska omotnica za provedbu Instrumenta za razdoblje od 25. srpnja 2023. do 30. lipnja 2025. iznosi 500 milijuna EUR u tekućim cijenama.
2. U okviru financijske omotnice iz stavka 1. ovog članka, do 50 milijuna EUR može se upotrijebiti kao operacija mješovitog financiranja u okviru Fonda za povećanje proizvodnje predviđenog u članku 15.
3. Financijska omotnica iz stavka 1. može se također upotrijebiti za tehničku i administrativnu pomoć za provedbu Instrumenta, kao što su aktivnosti pripreme, praćenja, kontrole, revizije i evaluacije koje uključuju korporativne informacijske sustave.
4. Proračunske obveze za aktivnosti koje traju dulje od jedne financijske godine mogu se rasporediti na godišnje obroke tijekom nekoliko godina.
5. Proračun Instrumenta može se povećati ako je to potrebno ili ako se primjenjivost ove Uredbe proširi, u skladu s člankom 1. drugim stavkom.

Članak 6.

Kumulativno i alternativno financiranje

1. Instrument se provodi u sinergiji s drugim programima Unije. Za djelovanje za koje je primljen doprinos u okviru Instrumenta može se primiti doprinos i iz drugog programa Unije, pod uvjetom da se doprinosima ne pokrivaju isti troškovi. Na odgovarajući doprinos djelovanju primjenjuju se pravila relevantnog programa Unije. Kumulativno financiranje ne smije premašiti ukupne prihvatljive troškove djelovanja. Potpora iz različitih programa Unije može se izračunati razmjerno, u skladu s dokumentima u kojima su utvrđeni uvjeti za potporu.
2. Kako bi im se dodijelila oznaka pečat izvrsnosti, djelovanja moraju ispunjavati sljedeće kumulativne uvjete:
 - (a) ocijenjena su u pozivu na podnošenje prijedlogâ u okviru Instrumenta;
 - (b) u skladu su s minimalnim zahtjevima u pogledu kvalitete iz tog poziva na podnošenje prijedlogâ; i
 - (c) nisu financirana u okviru tog poziva na podnošenje prijedlogâ zbog proračunskih ograničenja.
3. Pri predlaganju izmijenjenih ili novih planova za oporavak i otpornost, u skladu s Uredbom (EU) 2021/241, države članice mogu uključiti mjere kojima se doprinosi i ciljevima Instrumenta, posebno mjere povezane s prijedlozima podnesenima na poziv na podnošenje prijedloga u okviru Instrumenta kojima je dodijeljen pečat izvrsnosti.
4. Članak 8. stavak 5. analogno se primjenjuje na djelovanja koja se financiraju u skladu s ovim člankom.

Članak 7.

Oblici financiranja sredstvima Unije

1. Instrument se provodi u okviru izravnog upravljanja, a u pogledu Fonda za povećanje proizvodnje predviđenog u članku 15. ove Uredbe u okviru neizravnog upravljanja s tijelima iz članka 62. stavka 1. točke (c) Financijske uredbe. Iz Instrumenta se može pružiti financiranje u bilo kojem od oblika utvrđenih u Financijskoj uredbi, uključujući financiranje u obliku financijskih instrumenata u okviru operacija mješovitog financiranja. Operacije mješovitog financiranja moraju se provoditi u skladu s glavom X. Financijske uredbe, Uredbom (EU) 2021/523 i člankom 15. ove Uredbe.
2. Odstupajući od članka 193. stavka 2. Financijske uredbe, financijskim doprinosima mogu se, ako je to relevantno i potrebno za provedbu djelovanja, obuhvatiti djelovanja započeta prije datuma podnošenja prijedloga za ta djelovanja, pod uvjetom da ta djelovanja nisu započela prije 20. ožujka 2023. i da nisu dovršena prije potpisivanja sporazuma o dodjeli bespovratnih sredstava.

Članak 8.

Prihvatljiva djelovanja

1. Za financiranje su prihvatljiva samo djelovanja kojima se provode ciljevi utvrđeni u članku 4.
2. Iz Instrumenta se pruža financijska potpora za djelovanja kojima se odgovara na utvrđena uska grla u proizvodnim kapacitetima i lancima opskrbe u cilju osiguravanja i ubrzavanja proizvodnje relevantnih obrambenih proizvoda kako bi se osigurala djelotvorna opskrba tim proizvodima i pravodobna dostupnost tih proizvoda.
3. Prihvatljiva djelovanja moraju se odnositi na jednu ili više sljedećih aktivnosti i moraju biti povezana isključivo s proizvodnim kapacitetima za relevantne obrambene proizvode, uključujući njihove komponente i odgovarajuće sirovine, u mjeri u kojoj su namijenjeni ili se u cijelosti upotrebljavaju za proizvodnju relevantnih obrambenih proizvoda:

- (a) optimizacija, širenje, modernizacija, nadogradnja ili prenamjena postojećih ili uspostava novih proizvodnih kapaciteta povezanih s relevantnim obrambenim proizvodima ili njihovim komponentama i odgovarajućim sirovinama, u mjeri u kojoj se te komponente i sirovine upotrebljavaju kao izravan ulazni materijal za proizvodnju relevantnih obrambenih proizvoda, posebno s ciljem povećanja proizvodnog kapaciteta ili skraćivanja vremena potrebnog za proizvodnju, među ostalim na temelju nabave ili stjecanja potrebnih alatnih strojeva i svih ostalih potrebnih ulaznih materijala;
- (b) uspostava prekograničnih industrijskih partnerstava, među ostalim putem javno-privatnih partnerstava ili drugih oblika industrijske suradnje, u okviru zajedničkih industrijskih napora, uključujući aktivnosti čiji je cilj koordinacija nabave ili rezerviranje komponenti i odgovarajućih sirovina u mjeri u kojoj se te komponente i sirovine upotrebljavaju kao izravni ulazni materijal za proizvodnju relevantnih obrambenih proizvoda, kao i koordinacija proizvodnih kapaciteta te planova proizvodnje;
- (c) povećavanje i stavljanje na raspolaganje rezervnih proizvodnih kapaciteta za relevantne obrambene proizvode, njihove komponente i odgovarajuće sirovine, u mjeri u kojoj se te komponente i sirovine upotrebljavaju kao izravni ulazni materijal za proizvodnju relevantnih obrambenih proizvoda, u skladu s naručenim ili planiranim količinama proizvodnje;
- (d) ispitivanje, uključujući potrebnu infrastrukturu i, prema potrebi, certificiranje obnove relevantnih obrambenih proizvoda kako bi se odgovorilo na njihovu zastarjelost i kako bi ih se učinilo upotrebljivima za krajnje korisnike;
- (e) osposobljavanje, prekvalifikacija ili usavršavanje osoblja u vezi s aktivnostima iz točaka od (a) do (d);
- (f) poboljšavanje pristupa financiranju za relevantne gospodarske subjekte koji se bave proizvodnjom ili stavljanjem na raspolaganje relevantnih obrambenih proizvoda, i to kompenzacijom svih dodatnih troškova koji su specifični za sektor obrambene industrije, za ulaganja povezana s aktivnostima iz točaka od (a) do (e).

4. Za financiranje u okviru Instrumenta nisu prihvatljiva sljedeća djelovanja:

- (a) djelovanja povezana s proizvodnjom robe ili pružanjem usluga zabranjenih primjenjivim međunarodnim pravom;
- (b) djelovanja povezana s proizvodnjom smrtonosnog autonomnog oružja kod kojeg ne postoji mogućnost značajne ljudske kontrole nad odlukama o odabiru i djelovanju prilikom provedbe napada na ljude;
- (c) djelovanja ili njihovi dijelovi koji se već u potpunosti financiraju iz drugih javnih ili privatnih izvora.

5. Komisija pri sklapanju sporazumâ s pojedinačnim korisnicima osigurava da se iz Instrumenta financiraju samo aktivnosti od kojih korist isključivo imaju proizvodni kapaciteti za relevantne obrambene proizvode ili njihove komponente i odgovarajuće sirovine, u mjeri u kojoj su namijenjeni ili se u cijelosti upotrebljavaju za proizvodnju relevantnih obrambenih proizvoda.

Članak 9.

Stopa financiranja

1. Instrumentom se financira do 35 % prihvatljivih troškova prihvatljivog djelovanja koje se odnosi na proizvodne kapacitete relevantnih obrambenih proizvoda i do 40 % prihvatljivih troškova prihvatljivog djelovanja koji se odnose na proizvodne kapacitete komponenata i sirovina u mjeri u kojoj su namijenjeni ili se u cijelosti upotrebljavaju za proizvodnju relevantnih obrambenih proizvoda.

2. Odstupajući od stavka 1., djelovanje je prihvatljivo za povećanu stopu financiranja od dodatnih 10 postotnih bodova ako ispunjava jedan od sljedećih kriterija:

- (a) ako podnositelji zahtjeva dokažu doprinos stvaranju nove prekogranične suradnje među subjektima koji imaju poslovni nastan u državama članicama ili u pridruženim zemljama, kako je opisano u članku 8. stavku 3. točki (b);

- (b) ako se podnositelji zahtjeva obvežu tijekom trajanja djelovanja dati prednost narudžbama koje proizlaze iz:
- i. zajedničke nabave relevantnih obrambenih proizvoda koju provode najmanje tri države članice ili pridružene zemlje; ili
 - ii. nabave relevantnih obrambenih proizvoda koju provodi najmanje jedna država članica u svrhu transfera tih relevantnih obrambenih proizvoda Ukrajini; ili
- (c) ako je korisnik MSP ili poduzeće srednje tržišne kapitalizacije koji imaju poslovni nastan u državi članici ili u pridruženoj zemlji ili ako su većina korisnika koji sudjeluju u konzorciju MSP-ovi ili poduzeća srednje tržišne kapitalizacije koji imaju poslovni nastan u državama članicama ili u pridruženim zemljama.

Obveza iz prvog podstavka točke (b) primjenjuje se na nabavu svakog proizvoda koji ostvaruje izravnu ili neizravnu korist od potpore u okviru Instrumenta.

Povećana stopa financiranja iz prvog podstavka utvrđuje se na dodatnih 10 postotnih bodova čak i u slučaju da je ispunjeno više od jednog od kriterija utvrđenih u točkama (a), (b) i (c) tog podstavka.

Odstupajući od stavka 1. ovog članka, potpora iz Instrumenta može pokriti do 100 % prihvatljivih troškova aktivnosti iz članka 8. stavka 3. točke (f).

3. Primatelji moraju dokazati da su troškovi djelovanja koji nisu pokriveni potporom Unije pokriveni drugim sredstvima financiranja.

Članak 10.

Prihvatljivi subjekti

1. Primatelji uključeni u djelovanje koje se podupire u okviru Instrumenta moraju biti subjekti, u javnom ili privatnom vlasništvu, koji imaju poslovni nastan u Uniji ili u pridruženoj zemlji i čije se izvršne upravljačke strukture nalaze u Uniji ili u pridruženoj zemlji. Ti primatelji ne smiju podlijetati kontroli nepridružene treće zemlje ili subjekta iz nepridružene treće zemlje ili su, alternativno, morali podlijetati provjeri u smislu Uredbe (EU) 2019/452 i, prema potrebi, mjerama ublažavanja, uzimajući u obzir ciljeve iz članka 4. ove Uredbe.

2. Poduzeće koje ima poslovni nastan u Uniji ili u pridruženoj zemlji koje kontrolira nepridružena treća zemlja ili subjekt iz nepridružene treće zemlje, a koje nije podlijevalo provjeri u smislu Uredbe (EU) 2019/452 i, prema potrebi, mjerama ublažavanja prihvatljivo je kao primatelj uključen u djelovanje koje se podupire u okviru Instrumenta samo ako su Komisiji dana jamstva koja je odobrila država članica ili pridružena zemlja u kojoj poduzeće ima poslovni nastan u skladu s njezinim nacionalnim postupcima.

Jamstvima se mora osigurati da uključenost takvog poduzeća u djelovanje nije protivna sigurnosnim i obrambenim interesima Unije i njezinih država članica kako su utvrđeni u okviru zajedničke vanjske i sigurnosne politike na temelju glave V. UEU-a ni ciljevima utvrđenima u članku 4. ove Uredbe.

Jamstvima se posebno mora potvrditi da su, za potrebe djelovanja, uspostavljene mjere kako bi se osiguralo:

- (a) da primatelj može provesti djelovanje i ostvariti rezultate bez ikakvih ograničenja u vezi sa svojom infrastrukturom, postrojenjima, imovinom, resursima, intelektualnim vlasništvom ili znanjem i iskustvom potrebnima za svrhe djelovanja, ili ograničenjima kojima se narušavaju njegove sposobnosti i standardi potrebni za provedbu djelovanja; i
- (b) da je nepridruženoj trećoj zemlji ili subjektu iz nepridružene treće zemlje zapriječen pristup osjetljivim ili klasificiranim podacima povezanim s djelovanjem te da zaposlenici ili druge osobe uključene u djelovanje imaju nacionalno uvjerenje o sigurnosnoj provjeri koje je izdala država članica ili pridružena zemlja, prema potrebi.

3. Ako država članica ili pridružena zemlja u kojoj poduzeće ima poslovni nastan to smatra primjerenim, mogu se dati dodatna jamstva.
4. Države članice Komisiji dostavljaju obavijest o mjerama ublažavanja primijenjenima u smislu Uredbe (EU) 2019/452 iz stavka 1. ovog članka ili jamstvima iz stavka 2. ovog članka. Dodatne informacije o primijenjenim mjerama ublažavanja ili jamstvima stavljaju se na raspolaganje Komisiji na zahtjev. Komisija obavješćuje odbor iz članka 16. o svakoj obavijesti dostavljenoj u skladu s ovim stavkom.
5. Infrastruktura, postrojenja, imovina i resursi primatelja uključenih u djelovanje koji se upotrebljavaju za potrebe djelovanja koje se podupire iz Instrumenta moraju se tijekom cijelog trajanja djelovanja nalaziti na državnom području države članice ili pridružene zemlje.
6. Instrumentom se ne smije financijski podupirati povećanje proizvodnih kapaciteta za relevantne obrambene proizvode koji podliježu ograničenju od strane nepridružene treće zemlje ili subjekta iz nepridružene treće zemlje kojim se ograničava mogućnost država članica da upotrebljavaju relevantne obrambene proizvode. Primatelj poduzima sve napore kako bi osigurao da se djelovanjem koje se financira iz Instrumenta omogući isporuka proizvoda Ukrajini.

Članak 11.

Kriteriji za dodjelu

Svaki se prijedlog koji podnese podnositelj zahtjeva ocjenjuje na temelju jednog ili više sljedećih kriterija kojima se mjeri doprinos dotičnog djelovanja jačanju industrije, pri čemu se nastoji potaknuti učinkovitost i opća konkurentnost EDTIB-a u pogledu relevantnih obrambenih proizvoda:

- (a) povećavanje proizvodnog kapaciteta u Uniji: doprinos djelovanja proširenju, povećanju ili rezerviranju proizvodnih kapaciteta, njihovoj modernizaciji ili prekvalifikaciji i usavršavanju povezane radne snage;
- (b) smanjenje vremena potrebnog za proizvodnju: doprinos djelovanja pravovremenom zadovoljavanju potražnje izražene u okviru nabave u smislu smanjenog vremena potrebnog za proizvodnju, uključujući putem mehanizama za promjenu prioriteta narudžbi;
- (c) uklanjanje uskih grla u nabavi i proizvodnji: doprinos djelovanja brzom utvrđivanju te brzom i trajnom uklanjanju bilo kakvih uskih grla u nabavi (sirovina i ulaznih materijala) ili proizvodnji (sposobnost izrade);
- (d) otpornost putem prekogranične suradnje: doprinos djelovanja razvoju i operacionalizaciji prekogranične suradnje među poduzećima koja imaju poslovni nastan u različitim državama članicama ili pridruženim zemljama, koja uključuje posebno, u znatnoj mjeri, MSP-ove i poduzeća srednje tržišne kapitalizacije kao primatelje, kao podgovaratelje ili kao druga poduzeća u lancu opskrbe;
- (e) potpora nabavi: dokazi podnositelja zahtjeva da postoji veza između djelovanja i novih narudžbi koje proizlaze iz zajedničke nabave relevantnih obrambenih proizvoda koju provode najmanje tri države članice ili pridružene zemlje, posebno ako se to provodi u Unijinu okviru;
- (f) kvaliteta provedbenog plana djelovanja, među ostalim u pogledu postupaka i praćenja.

Komisija provedbenim aktima dodjeljuje financijska sredstva u skladu s ovom Uredbom. Ti se provedbeni akti donose u skladu s postupkom ispitivanja iz članka 16. stavka 3.

Članak 12.

Program rada

1. Instrument se provodi putem programa rada iz članka 110. Financijske uredbe. U programu rada navodi se, ako je to primjenjivo, cjelokupni iznos namijenjen operacijama mješovitog financiranja.
2. U programu rada utvrđuju se prioriteti za financiranje uzimajući u obzir rad radne skupine za zajedničku nabavu u području obrane.
3. Komisija provedbenim aktom donosi program rada iz stavka 1. ovog članka. Taj se provedbeni akt donosi u skladu s postupkom ispitivanja iz članka 16. stavka 3.

POGLAVLJE III.

SIGURNOST OPSKRBE

Članak 13.

Ubrzavanje postupka izdavanja dozvola radi pravodobne dostupnosti relevantnih obrambenih proizvoda i opskrbe njima

1. Države članice osiguravaju učinkovitu i pravodobnu obradu administrativnih zahtjeva povezanih s planiranjem, izgradnjom i radom proizvodnih postrojenja, prijenosom ulaznih materijala unutar Unije te s kvalifikacijom i certifikacijom konačnih proizvoda. U tu svrhu sva dotična nacionalna tijela osiguravaju najbržu pravno moguću obradu takvih zahtjeva.
2. Države članice osiguravaju da u postupku planiranja i izdavanja dozvola izgradnja i rad tvornica i postrojenja za proizvodnju relevantnih obrambenih proizvoda imaju prioritet pri odvaganju pravnih interesa u dotičnom pojedinačnom slučaju.

Članak 14.

Olakšavanje zajedničke nabave tijekom krize opskrbe streljivom

1. Ako najmanje dvije države članice sklope sporazum o zajedničkoj nabavi relevantnih obrambenih proizvoda i ako iznimna hitnost koja proizlazi iz krize uzrokovane agresivnim ratom Rusije protiv Ukrajine sprječava primjenu bilo kojeg od postupaka predviđenih Direktivom 2009/81/EZ za sklapanje okvirnog sporazuma, mogu se primijeniti pravila predviđena u ovom članku.
2. Odstupajući od članka 29. stavka 2. drugog podstavka Direktive 2009/81/EZ, javni naručitelj / naručitelj može izmijeniti postojeći okvirni sporazum koji je sklopljen prema jednom od postupaka predviđenih u članku 25. te direktive tako da se njegove odredbe mogu primjenjivati na javne naručitelje / naručitelje koji izvorno nisu bili stranke okvirnog sporazuma.
3. Odstupajući od članka 29. stavka 2. trećeg podstavka Direktive 2009/81/EZ, javni naručitelj / naručitelj može znatno izmijeniti količine utvrđene u postojećem okvirnom sporazumu u mjeri u kojoj je to nužno za primjenu stavka 2. ovog članka. Ako su količine utvrđene u postojećem okvirnom sporazumu znatno izmijenjene u skladu s ovim stavkom, svakom gospodarskom subjektu koji ispunjava uvjete javnog naručitelja / naručitelja koji su prvotno utvrđeni u postupku javne nabave za okvirni sporazum, uključujući zahtjeve u pogledu kvalitativnog odabira, kako su navedeni u člancima od 39. do 46. Direktive 2009/81/EZ, daje se prilika da se pridruži tom okvirnom sporazumu. Javni naručitelj / naručitelj otvara tu mogućnost putem *ad hoc* obavijesti koja se objavljuje u *Službenom listu Europske unije*.

4. Načelo nediskriminacije primjenjuje se na okvirne sporazume iz stavaka 2. i 3. u pogledu dodatnih količina, a posebno na odnose između javnih naručitelja / naručitelja država članica iz stavka 1.
5. Javni naručitelji / naručitelji koji su izmijenili ugovor u slučajevima iz stavaka 2. i 3. ovog članka objavljuju obavijest o tome u *Službenom listu Europske unije*. Takva se obavijest objavljuje u skladu s člankom 32. Direktive 2009/81/EZ.
6. Javni naručitelji / naručitelji ne smiju koristiti ovaj članak na neodgovarajući način ili na način kojim bi se spriječilo, ograničilo ili narušilo tržišno natjecanje.
7. Izmjene koje se uvode u okvirne sporazume na temelju ovog članka moraju se sklopiti do 30. lipnja 2025.

POGLAVLJE IV.

POSEBNE ODREDBE KOJE SE PRIMJENJUJU NA PRISTUP FINANCIRANJU

Članak 15.

Fond za povećanje proizvodnje

1. Kako bi se ubrzala ulaganja potrebna za povećanje proizvodnih kapaciteta te postigao učinak poluge i smanjio rizik pri takvim ulaganjima, može se uspostaviti mehanizam za mješovito financiranje u kojem se predlažu rješenja za zaduživanje („Fond za povećanje proizvodnje”).
2. Posebni ciljevi Fonda za povećanje proizvodnje su sljedeći:
 - (a) povećanje učinka poluge proračunske potrošnje Unije i postizanje većeg multiplikacijskog učinka u pogledu privlačenja financiranja iz privatnog sektora;
 - (b) pružanje potpore poduzećima s teškoćama u pristupu financiranju i odgovaranje na potrebu za jačanjem otpornosti obrambene industrije Unije;
 - (c) ubrzavanje ulaganja u području proizvodnje relevantnih obrambenih proizvoda te postizanja učinka poluge putem financijski sredstava kako iz javnog sektora tako i iz privatnog sektora, uz istodobno povećanje sigurnosti opskrbe u cijelom lancu vrijednosti obrambene industrije Unije;
 - (d) poboljšavanje pristupa financiranju za ulaganja povezana s aktivnostima iz članka 8. stavka 3. točaka od (a) do (e).

POGLAVLJE V.

ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 16.

Postupak odbora

1. Komisiji pomaže odbor. Navedeni odbor je odbor u smislu Uredbe (EU) br. 182/2011.
2. EDA-u se poziva da odboru izloži svoja mišljenja i pruži stručno znanje u svojstvu promatrača. EVSD također se poziva da pomogne u radu odbora.
3. Pri upućivanju na ovaj stavak primjenjuje se članak 5. Uredbe (EU) br. 182/2011.

Ako odbor ne da mišljenje, Komisija ne donosi nacrt provedbenog akta i primjenjuje se članak 5. stavak 4. treći podstavak Uredbe (EU) br. 182/2011.

Članak 17.

Sigurnost podataka

1. Komisija štiti klasificirane podatke primljene u vezi s provedbom ove Uredbe u skladu sa sigurnosnim pravilima utvrđenima u Odluci Komisije (EU, Euratom) 2015/444 ⁽²⁴⁾.
2. Komisija upotrebljava postojeće ili uspostavlja nove sigurne sustave za razmjenu kako bi olakšala razmjenu osjetljivih i klasificiranih podataka između Komisije, Visokog predstavnika Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku, EDA-e i država članica te, prema potrebi, sa subjektima na koje se primjenjuju mjere utvrđene u ovoj Uredbi. Tim sustavom uzimaju se u obzir nacionalni sigurnosni propisi država članica.

Članak 18.

Povjerljivost i obrada informacija

1. Informacije dobivene u okviru primjene ove Uredbe smiju se upotrebljavati samo u svrhu za koju su zatražene.
2. Države članice i Komisija osiguravaju zaštitu trgovinskih i poslovnih tajni te drugih osjetljivih i klasificiranih podataka dobivenih i nastalih u primjeni ove Uredbe, u skladu s pravom Unije i odgovarajućim nacionalnim pravom.
3. Države članice i Komisija osiguravaju da se klasificiranim podacima dostavljenima ili razmijenjenima u skladu s ovom Uredbom ne umanjí oznaka stupnja tajnosti ili da se s njih ne skine oznaka stupnja tajnosti bez prethodnog pisanog pristanka autora.
4. Komisija ne dijeli nikakve informacije na način koji može dovesti do identifikacije subjekta ako dijeljenje informacija dovodi do moguće komercijalne štete ili štete za ugled tog subjekta ili do otkrivanja bilo koje poslovne tajne.

Članak 19.

Zaštita osobnih podataka

1. Ovom se Uredbom ne dovode u pitanje obveze država članica koje se odnose na njihovu obradu osobnih podataka na temelju Uredbe (EU) 2016/679 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽²⁵⁾ i Direktive 2002/58/EZ Europskog parlamenta i Vijeća ⁽²⁶⁾ ni obveze Komisije i, prema potrebi, drugih institucija, tijela, ureda i agencija Unije koje se odnose na njihovu obradu osobnih podataka na temelju Uredbe (EU) 2018/1725 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽²⁷⁾ pri ispunjavanju njihovih odgovornosti.
2. Osobni podaci ne smiju se obrađivati niti priopćavati, osim u slučajevima kad je to nužno za potrebe ove Uredbe. U takvim se slučajevima primjenjuju uredbe (EU) 2016/679 i (EU) 2018/1725, prema potrebi.
3. Ako obrada osobnih podataka nije nužna za primjenu mehanizama uspostavljenih u ovoj Uredbi, osobni podaci anonimiziraju se tako da se ne može utvrditi identitet ispitanika.

⁽²⁴⁾ Odluka Komisije (EU, Euratom) 2015/444 od 13. ožujka 2015. o sigurnosnim propisima za zaštitu klasificiranih podataka EU-a (SL L 72, 17.3.2015., str. 53.).

⁽²⁵⁾ Uredba (EU) 2016/679 Europskog parlamenta i Vijeća od 27. travnja 2016. o zaštiti pojedinaca u vezi s obradom osobnih podataka i o slobodnom kretanju takvih podataka te o stavljanju izvan snage Direktive 95/46/EZ (Opća uredba o zaštiti podataka) (SL L 119, 4.5.2016., str. 1.).

⁽²⁶⁾ Direktiva 2002/58/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 12. srpnja 2002. o obradi osobnih podataka i zaštiti privatnosti u području elektroničkih komunikacija (Direktiva o privatnosti i elektroničkim komunikacijama) (SL L 201, 31.7.2002., str. 37.).

⁽²⁷⁾ Uredba (EU) 2018/1725 Europskog parlamenta i Vijeća od 23. listopada 2018. o zaštiti pojedinaca u vezi s obradom osobnih podataka u institucijama, tijelima, uredima i agencijama Unije i o slobodnom kretanju takvih podataka te o stavljanju izvan snage Uredbe (EZ) br. 45/2001 i Odluke br. 1247/2002/EZ (SL L 295, 21.11.2018, str. 39.).

*Članak 20.***Revizije**

Revizije uporabe doprinosa Unije koje provode osobe ili subjekti, uključujući osobe ili subjekte koje nisu ovlastile institucije, tijela, uredi ili agencije Unije, osnova su za opće jamstvo na temelju članka 127. Financijske uredbe. Revizorski sud ispituje računovodstvenu dokumentaciju svih prihoda i rashoda Unije u skladu s člankom 287. UFEU-a.

*Članak 21.***Zaštita financijskih interesa Unije**

Ako pridružena zemlja sudjeluje u Instrumentu prema odluci donesenoj na temelju Sporazuma o europskom gospodarskom prostoru, ta pridružena zemlja odgovornom dužnosniku za ovjeravanje, OLAF-u i Revizorskom sudu dodjeljuje potrebna prava i potreban pristup koji se zahtijevaju za sveobuhvatno izvršavanje njihovih ovlasti. Kad je riječ o OLAF-u, takva prava uključuju pravo provedbe istraga, među ostalim provjera i inspekcija na terenu, kako je predviđeno u Uredbi (EU, Euratom) br. 883/2013.

*Članak 22.***Informiranje, komunikacija i promidžba**

1. Primateљи sredstava Unije priznaju podrijetlo i osiguravaju vidljivost tih sredstava, posebice pri promicanju djelovanja i njihovih rezultata, pružanjem koherentnih, djelotvornih i razmjernih ciljanih informacija različitoj publici, među ostalim medijima i javnosti.
2. Komisija provodi informacijska i komunikacijska djelovanja koja se odnose na Instrument, na djelovanja poduzeta na temelju Instrumenta i na postignute rezultate.
3. Financijska sredstva dodijeljena Instrumentu također doprinose institucijskom priopćavanju političkih prioriteta Unije ako se ti prioriteti odnose na ciljeve iz članka 4.
4. Financijska sredstva dodijeljena Instrumentu mogu doprinosti organizaciji aktivnosti širenja, događaja povezivanja i aktivnosti podizanja razine svijesti, posebno s ciljem otvaranja lanaca opskrbe radi poticanja prekograničnog sudjelovanja MSP-ova.

*Članak 23.***Evaluacija**

1. Komisija do 30. lipnja 2024. sastavlja izvješće u kojem evaluira provedbu mjera utvrđenih u ovoj Uredbi i njihove rezultate, kao i mogućnost da se proširi njihova primjenjivost i osigura njihovo financiranje, posebno s obzirom na razvoj sigurnosnog konteksta. Izvješće o evaluaciji temelji se na savjetovanjima s državama članicama i ključnim dionicima te se dostavlja Europskom parlamentu i Vijeću.
2. Uzimajući u obzir izvješće o evaluaciji, Komisija može podnijeti prijedloge za sve prikladne izmjene ove Uredbe, posebno kako bi se nastavilo s odgovaranjem na sve preostale rizike povezane s opskrbom relevantnim obrambenim proizvodima.

*Članak 24.***Stupanje na snagu i primjena**

Ova Uredba stupa na snagu sljedećeg dana od dana objave u *Službenom listu Europske unije*.

Ova Uredba primjenjuje se do 30. lipnja 2025. Time se ne utječe na nastavak ili izmjenu djelovanja pokrenutih na temelju ove Uredbe ni na bilo koje djelovanje potrebno za zaštitu financijskih interesa Unije.

Ova je Uredba u cijelosti obvezujuća i izravno se primjenjuje u svim državama članicama.

Sastavljeno u Bruxellesu 20. srpnja 2023.

Za Europski parlament
Predsjednica
R. METSOLA

Za Vijeće
Predsjednik
P. NAVARRO RÍOS
